ОЛЕКСАНДРІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
КРОПИВНИЦЬКОГО РАЙОНУ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
ОЛЕКСАНДРІВСЬКОГО СЕЛИЩНОГО ГОЛОВИ

28 липня 2026 року № 242-осн

Про затвердження програм підготовки працівників підприємств, установ та організацій Олександрівської селищної територіальної громади з питань цивільного захисту

Відповідно до вимог статті 20 Кодексу цивільного захисту України, згідно з вимогами Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 (далі – Порядок навчання населення), Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 443, Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 року № 819 (далі - Порядок функціонального навчання), розпорядження начальника Кіровоградської обласної військової адміністрації від 22 червня 2026 року №939-р:

1.Затвердити:

Програму загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях Олександрівської селищної територіальної громади (додається);

Програму спеціальної підготовки працівників, що входять до складу формувань цивільного захисту Олександрівської селищної територіальної громади (додається);

Програму додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки Олександрівської селищної територіальної громади (для підприємств, установ та організацій у разі віднесення суб'єкта господарювання до об'єктів підвищеної небезпеки) (додається);

Програму прискореної підготовки працівників до дій в особливий період Олександрівської селищної територіальної громади (для підприємств, установ та організацій, які продовжують роботу у воєнний час) (додається);

Програму пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на

роботах з підвищеною пожежною небезпекою Олександрівської селищної територіальної громади (додається).

2.Відділу з питань цивільного захисту, мобілізаційної роботи та запобігання й виявлення корупції:

1) довести розроблені програми до місцевих підприємств, установ та організацій.

2) забезпечити здійснення керівниками підприємств, установ та організацій таких заходів:

обов'язкового навчання працівників, які залучаються до навчання і перевірки знань, з числа осіб керівного складу та фахівців, визначених додатком 1 до Порядку функціонального навчання, у Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області та після його проходження внести до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування відповідні відомості про навчання з питань цивільного захисту;

розроблення та затвердження програм підготовки працівників суб'єкта господарювання до дій у надзвичайних ситуаціях Олександрівської селищної територіальної громади (набір програм залежить від умов роботи підприємства, установи, організації та визначеної структури цивільного захисту);

утворення навчальних груп, призначення їх керівників та здійснення навчання працівників діям у надзвичайних ситуаціях шляхом курсового та індивідуального навчання за:

програмою загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях Олександрівської селищної територіальної громади (для будь-яких підприємств, установ та організацій);

програмами спеціальної підготовки працівників, що входять до складу формувань цивільного захисту та забезпечити проведення з ними занять безпосередньо на підприємствах, в установах та організаціях або на договірній основі у Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області Олександрівської селищної територіальної громади (для підприємств, установ та організацій, які утворили об'єктові формування цивільного захисту, або на базі яких функціонують формування місцевого рівня (територіальні);

програмою додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки Олександрівської селищної територіальної громади (для підприємств, установ та організацій у разі віднесення суб'єкта господарювання до об'єктів підвищеної небезпеки);

програмою прискореної підготовки працівників до дій в особливий період Олександрівської селищної територіальної громади (для підприємств, установ та організацій, які продовжують роботу у воєнний час), навчання за якою розпочинається одночасно з уведенням в дію плану цивільного захисту на особливий період;

програмою пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою Олександрівської селищної

територіальної громади (здійснюється підприємствами, установами та організаціями у разі наявності у штаті працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою).

3. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на першого заступника селищного голови з питань діяльності виконавчих органів ради Володимира ОСИПЕНКА.

Секретар ради **Тетяна ПОЛОВЕНКО**

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядження Олександрівського
селищного голови
від 28 липня 2026 року № 242-осн

ПРОГРАМА

загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до у надзвичайних ситуаціях Олександрівської селищної територіальної громади

І. Загальні положення

Програма загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях Олександрівської селищної територіальної громади (далі – Програма) розроблена відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444, та наказу ДСНС України від 06 червня 2014 року № 310.

Програма є методичною основою та рекомендована для розроблення підприємствами, установами і організаціями власних програм загальної підготовки працівників.

Навчання працівників проводиться за Програмою безпосередньо на підприємстві, в установі або організації.

Програма має на меті вивчення інформації, що міститься у плані реагування на надзвичайні ситуації, про дії в умовах загрози і виникнення надзвичайної ситуації, а також набуття навичок надання домедичної допомоги потерпілим, користування засобами індивідуального і колективного захисту.

В процесі вивчення Програми рекомендується:

ознайомлення із завданнями та особливостями організації заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації;

вивчення основних способів захисту працівників від факторів ураження надзвичайних ситуацій з урахуванням особливостей виробничої діяльності;

ознайомлення з інформацією, що міститься в планах реагування на надзвичайні ситуації, про дії в умовах загрози і/або виникнення надзвичайних ситуацій;

набуття практичних вмінь щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння проведенню рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації надзвичайних ситуацій;

набуття навичок з надання домедичної допомоги потерпілим.

Завданнями Програми є підвищення рівня компетенції працівників за такими показниками:

відповідність обсягу знань (оновленої або розширеної інформації) та практичного досвіду їх застосування відповідно до переліку знань і умінь, яких мають набути працівники підприємства, установи, організації;

правовий, який передбачає ознайомлення з правами та обов'язками працівників у сфері цивільного захисту;

можливості самовдосконалення шляхом отримання знань і умінь для вирішення на робочих місцях конкретних виробничих завдань із запобігання надзвичайним ситуаціям з урахуванням специфіки об'єкта, підтримки готовності і здатності до реагування на надзвичайні ситуації та вжиття заходів щодо усунення і мінімізації їх наслідків.

ІІ. Обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

За результатами проходження навчання за Програмою рекомендується знати:

основні небезпечні виробничі фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації;

основні принципи функціонування об'єктової системи цивільного захисту, організацію оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій;

засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування ними;

обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами реагування на надзвичайні ситуації;

способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;

побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;

заходи щодо сприяння проведенню на підприємстві, в установі та організації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення надзвичайних ситуацій.

За результатами проходження навчання за Програмою рекомендується вміти:

запобігати створенню умов, що можуть привести до виникнення надзвичайних ситуацій;

чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на надзвичайні ситуації;

користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;

сприяти проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення надзвичайних ситуацій;

дотримуватися режимів радіаційного захисту;

надавати домедичну допомогу потерпілим у надзвичайних ситуаціях.

ІІІ. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами Програми та формами навчання

Найменування розділу (теми)	Форма навчання, кількість годин		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові навчання, тренування
Теоретична складова			
Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій	1	5	–
Надання домедичної допомоги потерпілим	1	1	–
Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації	1	2	–
Перевірка знань	1	–	–
Всього	4	8	–
Загалом	12		
Практична складова			
Спеціальне об'єктове навчання (тренування) з питань цивільного захисту	-	-	до 8 годин*
Всього	до 20 годин		

*На об'єктах з масовим перебуванням людей під час спеціального навчання проводяться тренування з евакуації людей та елементами пожежогасіння.

ІV. Тематика та зміст тем за розділами теоретичної складової Програми

1. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій

Тема 1. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.

Основні поняття про надзвичайні ситуації. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій. Попереджувальний сигнал "Увага всім!".

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них.

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок, та їх призначення. Індивідуальний перев'язувальний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників.

Тема 2. Правила поведінки працівників під час надзвичайних ситуацій природного характеру.

Правила поведінки і дії працівників при землетрусах.

Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних надзвичайних ситуацій (пов'язаних із зсувами, обвалами або осипами, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням).

Особливості негативного впливу гідрометеорологічних надзвичайних ситуацій. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення.

Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки у разі їх виникнення.

Тема 3. Безпека працівників під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режими радіаційного захисту.

Ядерні установки та джерела іонізуючого випромінювання. Особливості радіаційного впливу на людину. Поняття про дози опромінення людини. Променева хвороба.

Побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування.

Режими радіаційного захисту. Санітарна обробка працівників. Дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території тощо.

Тема 4. Правила поведінки працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Характеристики основних небезпечних хімічних речовин. Особливості їх впливу на організм людини. Наслідки аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.

Загальні правила поведінки та дії працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Проведення заходів з ліквідації наслідків аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Дегазація приміщень, обладнання, виробничої території тощо.

Тема 5. Вибухо- та пожежонебезпека на виробництві. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.

Основні поняття вибухобезпеки виробництва. Небезпечні фактори вибуху і захист від них. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Стисла характеристика пожежної небезпеки підприємства, установи, організації. Протипожежний режим на робочому місці. Можливість виникнення та (або) розвитку пожежі. Небезпечні фактори пожежі.

Дії працівників у разі загрози або при виникненні пожежі. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок та правила їх використання під час пожежі.

Тема 6. Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань.

Безпека при масових скупченнях людей. Психологія натовпу. Правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей.

Поширення інфекційних хвороб серед населення. Джерела збудників інфекцій. Основні механізми передавання збудників інфекції.

Режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин). Правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

Основні напрями профілактики інфекційних хвороб. Методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації. Основні дезінфекційні засоби.

2. Надання домедичної допомоги потерпілим

Тема 1. Порядок і правила надання домедичної допомоги при різних типах ушкоджень.

Основні правила надання домедичної допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги.

Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення непрямого масажу серця.

Домедична допомога при ранах і кровотечах. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани.

Домедична допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

Тема 2. Порядок і правила надання домедичної допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо.

Невідкладна та домедична допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами.

Домедична допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах.

Правила надання домедичної допомоги при утопленні.

Способи і правила транспортування потерпілих.

3. Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації

Тема 1. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту.

Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації. Об'єктова комісія з питань надзвичайних ситуацій та евакуаційні органи.

Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування підприємств, установ, організацій. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій.

Тема 2. Виконання заходів захисту та дії працівників згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації.

Об'єктовий план реагування на надзвичайні ситуації (інструкція щодо дій персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій). Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на виробництві.

Об'єктова система оповіщення працівників. Дії персоналу щодо аварійної зупинки виробництва. Виведення працівників з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації.

Інформування працівників щодо розвитку надзвичайних ситуацій, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій з населенням та заходів безпеки в зоні надзвичайної ситуації.

V. Рекомендований зміст практичних форм навчання за Програмою

Спеціальні об'єктові навчання з питань цивільного захисту є єдиним комплексом навчальних заходів, спрямованих на вирішення завдань цивільного захисту на підприємстві, в установі або організації в умовах, максимально наближених до надзвичайної ситуації.

Спеціальні об'єктові навчання проводяться з метою комплексного відпрацювання керівним складом та фахівцями сил цивільного захисту разом з працівниками підприємств, установ та організацій дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період, а також виконання ними функцій з питань цивільного захисту.

VI. Рекомендації щодо перевірки засвоєння змісту Програми

Перевірку засвоєння змісту Програми рекомендується проводити комісійно із залученням (по можливості) фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

Перевірку знань за змістом Програми рекомендується проводити шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі.

VII. Рекомендований перелік навчально-матеріального майна

Для забезпечення проведення навчання за Програмою використовується матеріально-технічна база підприємства, установи та організації.

У складі навчально-матеріального майна, повний перелік та кількісні показники якого визначаються керівником підприємства, установи та організації з урахуванням особливостей їх виробничої діяльності та кількості працівників, доцільно передбачати протигаз фільтруючий, респіратор, побутовий дозиметричний прилад, вогнегасники, індивідуальну аптечку, навчальні стенди та схеми.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядження Олександрівського
селищного голови
від «__» липня 2026 року № _____

ПРОГРАМА

спеціальної підготовки працівників, що входять до складу формувань цивільного захисту Олександрівської селищної територіальної громади

І. Загальні положення

Програма спеціальної підготовки працівників, що входять до складу спеціалізованих формувань цивільного захисту Олександрівської селищної територіальної громади (далі – Програма), розроблена відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444.

Програма є методичною основою та рекомендована для розроблення підприємствами, установами, організаціями, на яких створені спеціалізовані формування цивільного захисту, власних програм спеціальної підготовки відповідних працівників.

Програма має на меті:

ознайомлення з обов'язками, матеріальною частиною, технікою, приладами та табельним майном об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, вивчення порядку приведення їх у готовність, проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

набуття практичних навичок щодо користування технічними засобами та майном, надання домедичної допомоги у надзвичайних ситуаціях, взаємодії з іншими формуваннями цивільного захисту при виконанні завдань.

Завданнями Програми є підвищення рівня компетенції працівників за такими показниками:

відповідність обсягу знань (оновленої або розширеної інформації) та практичного досвіду їх застосування відповідно до переліку знань і умінь, яких мають набути працівники, що входять до складу формувань цивільного захисту;

правовий, який передбачає ознайомлення з правами та обов'язками працівників у сфері цивільного захисту;

можливості самовдосконалення шляхом отримання знань і умінь для вирішення на робочих місцях конкретних виробничих завдань із запобігання надзвичайним ситуаціям з урахуванням специфіки об'єкта, підтримки готовності і здатності до реагування на надзвичайні ситуації та вжиття заходів щодо усунення і мінімізації їх наслідків.

ІІ. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

За результатами навчання працівники повинні знати:

основні небезпечні виробничі фактори та шкідливі речовини, які використовуються (зберігаються, транспортуються) на виробництві, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації;

основні принципи функціонування об'єктової системи цивільного захисту;

нормативно-правові акти, що регулюють діяльність з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, права та обов'язки працюючого персоналу, який призначений до складу відповідних формувань цивільного захисту;

організаційну структуру, функціональне призначення та оснащення формування цивільного захисту;

порядок оповіщення, збору і приведення формування цивільного захисту у готовність до виконання завдань за призначенням;

порядок організації роботи та взаємодії при оперативному реагуванні на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків;

виробничі та технологічні особливості об'єкта і характер можливих рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації надзвичайних ситуацій, у тому числі ситуацій, що виникли внаслідок воєнних (бойових) дій або терористичних актів;

способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;

побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;

порядок використання і зберігання техніки та майна, засобів індивідуального захисту;

правила безпеки при виконанні завдань за призначенням.

За результатами навчання працівники повинні вміти:

запобігати створенню умов, що можуть привести до виникнення надзвичайної ситуації;

чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на надзвичайні ситуації;

виконувати завдання за призначенням особисто та в складі формування цивільного захисту;

користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння, штатною технікою та майном;

здійснювати санітарну та спеціальну обробку техніки, майна;

надавати домедичну допомогу постраждалим;

дотримуватися режимів радіаційного захисту;

здійснювати заходи, що передбачені планами евакуації та укриття в захисних спорудах.

ІІІ. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами Програми та формами навчання

Найменування розділу (теми)	Форма навчання, кількість годин		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові тренування
Теоретична складова			
Особливості роботи формування цивільного захисту	5	1	–
Перевірка знань	1	–	–
Всього	6	1	
Практична складова			
Спеціальне об'єктове тренування з питань цивільного захисту	–	–	до 8 годин
Всього	6	1	до 8 годин

IV. Рекомендована тематика та орієнтовний зміст тем за розділами Програми

Теоретична складова

1. Для формування охорони громадського порядку

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підготовка засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Законодавчі основи охорони громадського порядку, зокрема, Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану". Умови і порядок введення та припинення дії надзвичайного стану. Заходи, що проводяться в цих умовах. Гарантії прав громадян і юридичних осіб в умовах надзвичайного стану.

Тема 3. Дії формувань при проведенні евакуації населення та працівників об'єкта.

Тема 4. Забезпечення громадського порядку, попередження та припинення випадків мародерства, розкрадання матеріальних цінностей при ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та катастроф.

Тема 5. Психологія натовпу. Попередження паніки серед населення.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

2. Для формування пожежогасіння

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням.

Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Протипожежні профілактичні заходи на суб'єкті господарювання. Категорія приміщень за вибухопожежною і пожежною небезпекою.

Тема 3. Локалізація та гасіння лісових, торф'яних та степових пожеж. Способи та прийоми гасіння пожежі на об'єкті.

Тема 4. Класи пожеж та їх характеристики. Рекомендації щодо оснащення приміщень переносними вогнегасниками.

Тема 5. Пожежно-технічне спорядження. Вогнегасні речовини та їх застосування.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Необхідні заходи безпеки при гасінні пожеж: в зонах радіоактивного зараження, забруднення небезпечними хімічними речовинами, в осередках епідемій; при роботі поблизу пошкоджених будинків, споруд; на мережах електропостачання. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

3. Для формування зв'язку та оповіщення

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Організація та забезпечення сталого зв'язку у районах стихійного лиха, аварій та катастроф.

Тема 3. Вимоги, що пред'являються до зв'язку та оповіщення.

Тема 4. Технічні характеристики радіостанцій, які використовуються для зв'язку на об'єкті. Сучасні засоби зв'язку.

Тема 5. Своєчасне забезпечення оповіщення працівників об'єкта при загрозі чи виникненні надзвичайних ситуацій. Розгортання та експлуатація засобів зв'язку.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

4. Для формування радіаційного та хімічного спостереження

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Завдання та структура мережі спостереження та лабораторного контролю України, області. Оснащеність підрозділів мережі спостереження і лабораторного контролю місцевого та об'єктового рівнів.

Тема 3. Порядок ведення радіаційної і хімічної розвідки. Порядок збору та транспортування забрудненого ґрунту, води, продуктів харчування тощо.

Тема 4. Граничні норми забруднення одягу, приміщень, питної води та продуктів харчування. Поняття дегазації, нейтралізації і дезактивації. Речовини і способи дегазації, нейтралізації і дезактивації. Спеціальна обробка техніки, місцевості та предметів. Часткова та повна спеціальна обробка.

Тема 5. Пункти видачі засобів захисту. Склад, порядок роботи, обладнання пунктів видачі. Порядок підготовки і видачі засобів захисту.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Необхідні заходи безпеки при проведенні розвідки: в зонах радіоактивного зараження, забруднення небезпечними хімічними речовинами, в осередках епідемій; при роботі поблизу пошкоджених будинків, споруд та в приміщеннях, які загазовані та задимлені; на мережах електропостачання. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

5. Для формування обслуговування захисної споруди

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Захисні споруди, їх будівництво, обладнання, утримання та правила експлуатації.

Тема 3. Дії працівників формування під час підготовки захисної споруди для використання за призначенням. Підготовка місць розташування в сховищах. Порядок герметизації захисної споруди, режим вентиляції сховища.

Тема 4. Дії працівників формування в ході приймання та під час перебування у захисній споруді людей, що укриваються, а також після виведення людей. Правила поведінки людей, які перебувають в захисних спорудах.

Тема 5. Підтримання внутрішнього порядку в захисній споруді. Параметри мікроклімату та порядок його підтримання в сховищах.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

6. Для медичного формування цивільного захисту

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір

розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Організація медичного захисту населення в надзвичайних ситуаціях. Сили та засоби медичного захисту. Організація державної служби медицини катастроф. Організація лікувально-евакуаційних заходів.

Тема 3. Біологічний захист населення. Біологічні засоби ураження та захист від них. Карантин. Обсервація. Організація санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів. Психологічний захист населення.

Тема 4. Обробка ран. Тимчасова зупинка кровотечі. Накладання пов'язки. Проведення штучного дихання. Надання домедичної допомоги постраждалим при переломах, опіках, підозрі на шок та інших нещасних випадках.

Тема 5. Особливості надання домедичної допомоги при ударах, харчових отруєннях, інфекційних захворюваннях. Транспортування хворих та потерпілих.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

7. Для формування матеріально-технічного забезпечення

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Розгортання та дії рухомого пункту харчування.

Тема 3. Розгортання та дії рухомого пункту продовольчого постачання. Розгортання та дії рухомого пункту речового постачання.

Тема 4. Рухомий пункт водопостачання. Комплектування та підготовка техніки. Організація роздачі питної води населенню.

Тема 5. Розгортання та дії рухомого пункту забезпечення пально-мастильними матеріалами.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

8. Для аварійно-рятувального формування

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Проведення пошукових робіт в осередках ураження і зонах зараження.

Тема 3. Пошук та визволення потерпілих з-під завалів будівель, зсувів, снігових лавин. Прийоми та способи рятування людей на верхніх поверхах

зруйнованих або палаючих будівель. Заходи евакуації потерпілих, людей і майна із осередків ураження і зон зараження.

Тема 4. Аварійно-відновлювальні роботи на пошкоджених будівлях, транспортних та підземних спорудах, комунально-енергетичних мережах та технологічних лініях.

Тема 5. Проведення аварійно-рятувальних робіт на суб'єкті господарювання.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Необхідні заходи безпеки при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт: в зонах радіоактивного зараження, забруднення небезпечними хімічними речовинами, в осередках епідемій; при роботі поблизу пошкоджених будинків, споруд та в приміщеннях, які загазовані та задимлені; на мережах електропостачання; при гасінні нафтопродуктів; при організації робіт в зонах катастрофічного затоплення. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

9. Для формування спеціальної обробки майна, одягу та транспорту

Тема 1. Обов'язки працівників формувань цивільного захисту. Розподіл функціональних обов'язків серед працівників формування цивільного захисту. Порядок приведення формування у готовність до дій за призначенням. Оповіщення, місце та час збору. Порядок одержання табельного майна, підбір розмірів засобів індивідуального захисту, висування та строки прибуття у район розташування.

Тема 2. Заходи спеціальної обробки формувань і техніки при заражені радіоактивними речовинами та небезпечними хімічними речовинами.

Тема 3. Завдання і складові спеціальної обробки. Дії працівників формувань при проведенні часткової дезактивації, дегазації та дезінфекції техніки, приладів, засобів захисту одягу, взуття, санітарна обробка людей.

Тема 4. Послідовність проведення часткової санітарної обробки. Застосування табельних та підручних засобів.

Тема 5. Засоби індивідуального захисту.

Тема 6. Заходи безпеки при виконанні завдань за призначенням формуваннями цивільного захисту. Необхідні заходи безпеки при проведенні знезараження: в зонах радіоактивного зараження, забруднення небезпечними хімічними речовинами, в осередках епідемій; при роботі поблизу пошкоджених будинків, споруд та в приміщеннях, які загазовані та задимлені; на мережах електропостачання. Соціальний захист учасників ліквідації надзвичайних ситуацій. Страхування від нещасних випадків.

V. Рекомендації щодо перевірки засвоєння змісту Програми

Перевірку засвоєння змісту Програми рекомендується проводити комісійно із залученням (по можливості) фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

Перевірку знань за змістом Програми рекомендується проводити шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядження Олександрівського селищного голови
від 20 липня 2026 року № 242-осн

ПРОГРАМА

додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки Олександрівської селищної територіальної громади

І. Загальні положення

Програма додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки Олександрівської селищної територіальної громади (далі – Програма) розроблена відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444.

Програма є методичною основою та рекомендована для розроблення об'єктами підвищеної небезпеки власних програм додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників.

Програма має на меті поглиблення знань з питань техногенної безпеки, джерел небезпеки, що за певних обставин можуть спричинити виникнення надзвичайної ситуації на об'єкті підвищеної небезпеки, та небезпечних речовин, що виготовляються, переробляються, зберігаються чи транспортуються на його території.

Завданнями Програми є підвищення рівня компетенції працівників за такими показниками:

відповідність обсягу знань (оновленої або розширеної інформації) та практичного досвіду їх застосування відповідно до переліку знань і умінь, які мають набути працівники об'єктів підвищеної небезпеки;

правовий, який передбачає готовність до виконання функцій з безпечної експлуатації технологічного обладнання об'єктів підвищеної небезпеки, локалізації і ліквідації аварій, ознайомлення з правами та обов'язками працівників у сфері цивільного захисту;

можливість самовдосконалення шляхом отримання знань і умінь для вирішення на робочих місцях конкретних виробничих завдань із запобігання надзвичайним ситуаціям з урахуванням специфіки об'єкта підвищеної небезпеки, підтримки готовності і здатності до реагування на надзвичайні ситуації та вжиття заходів щодо усунення і мінімізації їх наслідків.

ІІ. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

За результатами навчання працівники повинні знати:

основні небезпечні виробничі фактори та шкідливі речовини, які виготовляються (переробляються, зберігаються, транспортуються) на виробництві;

вимоги керівних документів з питань запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій;

оперативну частину плану локалізації і ліквідації аварій;

порядок організації роботи та взаємодії при оперативному реагуванні на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків;

правила поведінки в зоні надзвичайної ситуації;

правила безпеки при виконанні робіт на об'єкті підвищеної небезпеки.

За результатами навчання працівники повинні вміти:

виконувати заходи з ліквідації аварійних ситуацій на робочому місці, на виробничій ділянці, в цеху тощо;

застосовувати табельну техніку, майно та механізми при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт;

користуватися засобами захисту від вражаючих чинників, що становлять небезпеку на об'єкті підвищеної небезпеки;

здійснювати заходи, що передбачені планом евакуації та укриття в захисних спорудах.

III. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами Програми та формами навчання

Найменування розділу (теми)	Форма навчання, кількість годин	
	курсове навчання	індивідуальне навчання
Теоретична складова		
1. Небезпечні речовини, що виготовляються (переробляються, зберігаються, транспортуються) підприємством, та їх властивості	1	–
2. План локалізації і ліквідації аварій об'єкта підвищеної небезпеки	1	1
3. Система спостереження за виробництвом, навколишнім середовищем та оповіщення персоналу при виникненні надзвичайної ситуації	1	–
4. Захист працівників при виникненні аварій та інших надзвичайних подій на виробництві	1	–
Перевірка знань	1	–
Всього	5	1
Загалом	6	

IV. Рекомендована тематика та орієнтовний зміст тем за розділами Програми

Тема 1. Небезпечні речовини, що виготовляються (переробляються, зберігаються, транспортуються) підприємством, та їх властивості.

Критичні значення технологічних процесів, параметрів небезпечних речовин, небезпечні технологічні процеси підприємства.

Небезпечні режими роботи устаткування, місця використання, зберігання хімічно небезпечних, радіоактивних, вибухо- та пожежонебезпечних речовин, можливі аварійні ситуації. Вражаючі чинники аварії.

Тема 2. План локалізації і ліквідації аварій об'єкта підвищеної небезпеки.

Оперативна частина плану локалізації і ліквідації аварій на рівнях А, Б і В.

Завдання, обов'язки, ступінь участі, порядок дій персоналу підприємства, сили і ресурси, що залучаються для ліквідації аварійних ситуацій і надзвичайних подій.

Тема 3. Система спостереження за виробництвом, навколишнім середовищем та оповіщення персоналу при виникненні надзвичайної ситуації.

Спостереження за станом радіаційної, хімічної та інших небезпек на об'єкті підвищеної небезпеки. Система раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення, порядок її роботи у повсякденному режимі та при виникненні надзвичайних ситуацій. Диспетчерська служба та обов'язки посадових осіб щодо забезпечення функціонування системи спостереження та оповіщення.

Тема 4. Захист персоналу при виникненні аварій та інших надзвичайних подій на виробництві.

Забезпечення засобами захисту від вражаючих чинників, що становлять небезпеку на об'єкті підвищеної небезпеки, їх характеристики. Порядок дій при проведенні евакуаційних заходів на об'єкті підвищеної небезпеки. Заходи безпеки при ліквідації аварій, проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт.

V. Рекомендації щодо перевірки засвоєння змісту Програми

Перевірку засвоєння змісту Програми рекомендується проводити комісійно із залученням (по можливості) фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

Перевірку знань за змістом Програми рекомендується проводити шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядження Олександрівського
селищного голови
від 04 липня 2026 року № 111-осн

ПРОГРАМА
прискореної підготовки працівників до дій в особливий період Олександрівської селищної територіальної громади

І. Загальні положення

Програма прискореної підготовки працівників до дій в особливий період Олександрівської селищної територіальної громади (далі – Програма) розроблена відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444.

Програма є методичною основою та рекомендована для розроблення підприємствами, установами та організаціями власних програм прискореної підготовки для працівників, які продовжують роботу у воєнний час та мають категорію з цивільного захисту.

Навчання працівників об'єкта за Програмою розпочинається одночасно з уведенням в дію Плану цивільного захисту на особливий період суб'єкта господарювання.

Метою організації навчального процесу за Програмою є підготовка у стислі терміни працівників підприємств, установ та організацій до практичних дій в умовах надзвичайних ситуацій особливого періоду на базі раніше набутих ними знань і навичок при навчанні у системі цивільного захисту.

В процесі вивчення Програми працівники:

навчаються способам захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження в особливий період;

ознайомлюються із завданнями та особливостями організації заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації в умовах особливого періоду;

удосконалюють практичні вміння щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння проведенню рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації надзвичайної ситуації;

набувають навичок надання домедичної допомоги потерпілим у наслідок надзвичайних ситуацій воєнного характеру: кульові та осколкові поранення, опіки внаслідок використання зброї масового ураження, великих пожеж, травми у разі довгого здавлення кінцівок при руйнуванні споруд. Надання домедичної допомоги при великій кількості постраждалих.

Відповідальність за організацію і якість проведення навчання несуть керівники суб'єктів господарювання, а заняття проводяться у структурних підрозділах їх безпосередніми начальниками – керівниками навчальних груп.

Навчальні питання тем Програми відпрацьовуються теоретично та практично.

Під час практичних занять (тренінгів) працівники залучаються до використання засобів індивідуального захисту, виготовлення ватно-марлевих пов'язок, вивчення прийомів надання допомоги пораненим, виконання протипожежних та інших заходів, що підвищують стійкість роботи суб'єкта господарювання у воєнний час.

Для навчання працівників прийомам надання само- та взаємодопомоги до занять залучаються медичні працівники суб'єктів господарювання.

II. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

За результатами вивчення Програми кожен працівник об'єкта повинен знати:

порядок дій за сигналами оповіщення;

основні небезпечні виробничі фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації;

заходи щодо забезпечення сталої роботи, у тому числі безаварійної зупинки виробництва;

обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами цивільного захисту на особливий період;

місця розташування, порядок заповнення та правила перебування у захисних спорудах;

порядок проведення евакуації у період воєнного стану;

правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних та підозрілих предметів, що можуть бути використані для вчинення терористичних актів;

порядок проведення знезараження, часткової санітарної обробки;

засоби індивідуального захисту та прийоми користування ними;

способи надання домедичної допомоги постраждалим від застосування військових засобів ураження.

За результатами вивчення Програми кожен працівник об'єкта повинен вміти:

чітко діяти за сигналами оповіщення;

своєчасно займати захисну споруду, пристосовувати підвальні приміщення та споруди подвійного призначення під укриття, споруджувати найпростіші укриття;

виходити через аварійний вихід у випадку завалу основного входу або руйнування захисної споруди;

користуватися засобами індивідуального захисту, первинними засобами пожежогасіння;

пристосовувати одяг до захисту від радіоактивних, отруйних речовин і бактеріальних засобів;

захищати від забруднення продукти харчування, воду;

надавати домедичну допомогу при ураженнях;

знезаражувати приміщення, робочі місця, одяг, взуття, засоби захисту та особисті речі, проводити часткову санітарну обробку.

ІІІ. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами Програми та формами навчання

Найменування розділу (теми)	Форма навчання, вид заняття, кількість годин	
	курсове навчання	
	групове заняття	тренінг
Розділ 1. Розподіл обов'язків та порядок дій персоналу об'єкта відповідно до вимог плану цивільного захисту на особливий період	1	–
План цивільного захисту об'єкта на особливий період. Обов'язки працівників відповідно Плану цивільного захисту на особливий період установи, організації. Порядок дій за сигналами оповіщення	1	–
Розділ 2. Основні способи захисту і правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження в особливий період	4	2
Укриття у захисних спорудах цивільного захисту	1	–
Проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій воєнного характеру	1	–
Радіаційний і хімічний захист. Засоби індивідуального захисту та порядок користування ними. Знезараження і часткова санітарна обробка	1	1
Способи захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження в особливий період, та в умовах загрози або вчинення терористичних актів	1	–
Особливості надання домедичної допомоги у надзвичайних ситуаціях воєнного характеру	1	1
Всього	6	2
Загалом	8	

IV. Рекомендована тематика та орієнтовний зміст тем за розділами Програми

1. Розподіл обов'язків та порядок дій персоналу об'єкта відповідно до вимог плану цивільного захисту на особливий період.

Тема 1. План цивільного захисту об'єкта на особливий період.

Обов'язки працівників відповідно Плану цивільного захисту на особливий період установи, організації. Порядок дій за сигналами оповіщення.

Інформування працівників об'єкта щодо дій відповідно до вимог плану цивільного захисту на особливий період. Зокрема, про розвиток можливих надзвичайних ситуацій, про місця розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів.

Порядок оповіщення при загрозі виникнення аварій, катастроф, застосування зброї масового ураження.

Дії за сигналом „Увага всім!":

при забрудненні місцевості небезпечними хімічними речовинами;

при радіаційному забрудненні місцевості;

при повітряній тривозі, артилерійському обстрілі.

2. Основні способи захисту і правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження в особливий період

Тема 1. Укриття у захисних спорудах цивільного захисту.

Характеристика захисних споруд. Їх складові.

Приведення захисних споруд у готовність до використання за призначенням.

Визначення та доведення до працівників місць розташування, порядку заповнення та правил перебування у захисних спорудах.

Виготовлення та встановлення лавок, нар.

Будівництво швидкоспоруджуваних захисних споруд цивільного захисту.

Пристосування та використання найпростіших укриттів та споруд подвійного призначення для захисту працівників.

Тема 2. Проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій воєнного характеру.

Організація та порядок проведення евакуаційних заходів в особливий період. Порядок і терміни оповіщення про початок евакуації. Обов'язки працівників при проведенні евакуації. Уточнення списків працівників та членів їх сімей, які підлягають евакуації. Уточнення переліку матеріальних та культурних цінностей, що потребують евакуації у разі виникнення загрози збройних конфліктів.

Доведення до працівників місця розташування збірного пункту евакуації, порядку вивезення (виведення) до районів (пунктів) розміщення. Ознайомлення з районом розміщення працівників.

Функціональні обов'язки органів з евакуації, які створені на об'єкті.

Вимоги до працівників, які евакуюються з членами родини.

Тема 3. Радіаційний і хімічний захист. Засоби індивідуального захисту та порядок користування ними. Знезараження і часткова санітарна обробка.

Теоретична компонента: Режими радіаційного захисту.

Класифікація, призначення, будова, технічні характеристики приладів радіаційної, хімічної розвідки і дозиметричного контролю.

Організація дозиметричного контролю.

Технічне обслуговування та зберігання приладів.

Йодна профілактика.

Дегазація та дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території тощо.

Порядок отримання засобів індивідуального захисту.

Підбір та підготовка протигазу (респіратора) для використання.

Порядок використання пошкодженого протигазу.

Призначення і види спеціального захисного одягу.

Простіші засоби індивідуального захисту. Медичні засоби захисту.

Заходи безпеки при користуванні засобами індивідуального захисту.

Практична компонента: Відпрацювання нормативів з одягання протигазу на себе та пораненого.

Виготовлення ватно-марлевих пов'язок та протипилових тканинних масок.

Робота з приладами радіаційного та хімічного спостереження.

Тема 4. Способи захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження в особливий період, та в умовах загрози або вчинення терористичних актів.

Сучасні військові засоби ураження людей та об'єктів економіки, їх основні характеристики.

Вибухонебезпечні предмети (боєприпаси, вибухові речовини, вибухові пристрої).

Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Дії працівників у разі виявлення підозрілих предметів, що можуть бути використані для вчинення терористичних актів.

Дії працівників у разі захоплення в заручники або у випадку перебування в районі проведення бойових дій (антитерористичної операції).

Тема 5. Особливості надання домедичної допомоги у надзвичайних ситуаціях воєнного характеру.

Теоретична компонента: Особливості ураження працівників надзвичайних ситуаціях воєнного характеру: кульові та осколкові поранення, опіки внаслідок використання зброї масового ураження, великих пожеж, травми у разі довгого здавлення кінцівок при руйнуванні споруд. Надання домедичної допомоги при великій кількості постраждалих.

Особливості надання домедичної допомоги у надзвичайних ситуаціях воєнного характеру:

проведення первинного огляду потерпілого, проведення серцево-легеневої реанімації. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани.

Перша допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів. Перша допомога при опіках.

Практична компонента: відпрацювання прийомів сортування поранених, проведення первинного огляду, серцево-легеневої реанімації. Відпрацювання способів зупинки кровотеч.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядження Олександрівського
селищного голови
від «19» липня 2026 року № 194-осн

ПРОГРАМА
пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою Олександрівської селищної територіальної громади

І. Загальні положення

Програма пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою Олександрівської селищної територіальної громади (далі – Програма), розроблена відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444, Порядку затвердження програм навчання та інструктажів з питань пожежної безпеки, організації та контролю за їх виконанням, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05 грудня 2019 року № 1021. На основі Програми спеціального навчання (пожежно-технічного мінімуму) працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, розробленої Навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області у 2024 році та погодженої листом ДСНС України від 03.06.2024 № 26-11939/261-1

Програма є методичною основою та рекомендована для розроблення підприємствами, установами і організаціями власних програм пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою.

У Програмі має бути враховано специфіку виробництва, пожежну небезпеку речовин і матеріалів, що застосовуються, та інші чинники, які впливають на стан пожежної безпеки об'єкта.

Програма має на меті:

підвищення рівня загальних пожежно-технічних знань, вивчення правил пожежної безпеки з урахуванням пожежонебезпечних особливостей виробництва, поглиблене ознайомлення з протипожежними заходами та діями в разі виникнення пожежі;

оволодіння навичками використання наявних засобів пожежогасіння; поглиблене вивчення специфіки проведення пожежонебезпечних робіт під час застосування обладнання і матеріалів, що використовуються на робочому місці, з практичним відпрацюванням навичок їх використання.

Завданнями Програми є підвищення рівня компетенції працівників за такими показниками:

відповідність обсягу знань (оновленої або розширеної інформації) та практичного досвіду їх застосування відповідно до переліку знань і умінь, яких мають набути працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою;

правовий, який передбачає ознайомлення з правами та обов'язками працівників з питань пожежної безпеки;

можливості самовдосконалення шляхом отримання знань і умінь для вирішення на робочих місцях конкретних виробничих завдань із запобігання надзвичайним ситуаціям з урахуванням специфіки об'єкта, підтримки готовності і здатності до реагування на надзвичайні ситуації та вжиття заходів щодо усунення і мінімізації їх наслідків.

Навчальні питання тем Програми відпрацьовуються теоретично та практично.

Особи, яких приймають на роботу, пов'язану з підвищеною пожежною небезпекою, повинні попередньо пройти спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум).

Навчання працівників об'єкта за Програмою проводиться в зручний час для суб'єкта господарювання.

Навчання завершується проведенням усного заліку.

Працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, один раз на рік проходять перевірку знань відповідних нормативних актів з пожежної безпеки.

ІІ. Обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

За підсумками навчання працівники повинні знати загальні вимоги основних нормативно-правових актів та нормативних документів з питань пожежної безпеки, зокрема, щодо:

заходів пожежної безпеки на підприємстві, в установі, організації;

утримання приміщень будинків і споруд, а також територій підприємства, установи, організації;

заходів пожежної безпеки на робочому місці;

утримання шляхів евакуації;

утримання та експлуатації інженерного обладнання (електромереж, електрообладнання, систем опалення і кондиціювання, газового обладнання тощо) на об'єкті;

утримання та експлуатації технічних засобів протипожежного захисту (систем протипожежного захисту, засобів зв'язку й оповіщення, внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопостачання);

проведення вогневих, фарбувальних та будівельно-монтажних робіт;

порядку оповіщення про пожежу та виклику пожежної охорони;

порядку дій під час пожежі;

засобів пожежогасіння, протипожежного устаткування та інвентарю, порядку їх використання під час пожежі;

організації роботи формувань добровільної пожежної охорони об'єкта;

заходів пожежної безпеки в побуті;

інших вимог пожежної безпеки (з урахуванням галузевої особливості підприємства, установи, організації);

заходів із попередження пожежі, дій у разі виникнення пожежі та користування первинними засобами пожежогасіння.

III. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами Програми та формами навчання

Найменування теми	Форма навчання, вид заняття, кількість годин	
	курсове навчання	
	групове заняття	тренінг
1. Заходи пожежної безпеки на підприємстві, в установі, організації	3	1
2. Специфіка проведення пожежонебезпечних робіт. Особливості застосування обладнання і матеріалів, що використовуються на робочому місці	3	1
3. Сповіщення про пожежу та виклик пожежної охорони	1	-
4. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок їх використання під час пожежі	2	1
5. Дії під час пожежі	1	1
6. Заходи пожежної безпеки в побуті	1	-
Перевірка знань	1	-
Всього	12	4
Загалом	16	

IV. Тематика та зміст тем за розділами Програми

Тема 1. Заходи пожежної безпеки на підприємстві, в установі, організації.

Теоретична складова: Основні положення Кодексу цивільного захисту України щодо забезпечення пожежної безпеки. Правила, інструкції, положення та накази з питань пожежної безпеки. Ознайомлення зі статистичними даними щодо виникнення пожеж в Україні, області.

Вимоги щодо утримання території, протипожежних розривів, шляхів евакуації, джерел протипожежного водопостачання.

Відповідальність за порушення правил пожежної безпеки. Порядок притягнення посадових осіб до адміністративної відповідальності.

Дії посадових осіб у разі виявлення порушень правил пожежної безпеки.

Інструктажі з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях. Види інструктажів, періодичність проведення. Перелік

питань, з якими необхідно ознайомити працівників під час проведення вступного, первинного та повторного інструктажів.

Основні вимоги щодо розроблення, розміщення та оформлення планів (схем) евакуації людей на випадок пожежі.

Організації роботи формувань добровільної пожежної охорони об'єкта. Їх фінансування і матеріально-технічне забезпечення, засоби зв'язку, пожежна техніка, інше майно.

Практична складова: Практичне відпрацювання планів евакуації при пожежі.

Тема 2. Специфіка проведення пожежонебезпечних робіт. Особливості застосування обладнання і матеріалів, що використовуються на робочому місці.

Теоретична складова: Роботи з підвищеною пожежною небезпекою - роботи в приміщеннях, будинках та зовнішніх установках з категорією щодо вибухопожежної, пожежної небезпеки А, Б, В, Аз, Бз та Вз, у вибухонебезпечних та пожежонебезпечних зонах; електро-, газозварювальні роботи та роботи з відкритим вогнем.

Характеристика пожежної небезпеки приміщень (споруд). Дії персоналу у випадку порушень режиму роботи установок, машин і агрегатів. Протипожежний режим на робочому місці. Правила пожежної безпеки, встановлені для працівників цього приміщення або споруди.

Можливі причини виникнення пожеж. Дії персоналу в разі загрози виникнення пожежі, аварії чи вибуху. Правила вимкнення установок та агрегатів, порядок зняття напруги з електроустановок, виклику аварійної допомоги тощо.

Вимоги пожежної безпеки під час проведення вогневих, фарбувальних та будівельно-монтажних робіт.

Заходи пожежної безпеки, яких необхідно дотримуватися на робочому місці, розпочинаючи роботу, у процесі роботи та після її закінчення з метою запобігання виникненню пожеж.

Практична складова: Відпрацювання дій персоналу в разі загрози виникнення пожежі, аварії чи вибуху.

Тема 3. Сповіщення про пожежу та виклик пожежної охорони.

Встановлений на підприємстві, в установі, організації порядок (система) сповіщення людей про пожежу.

Засоби зв'язку, сигналізації, які є на підприємстві, в установі, організації та на робочому місці, розміщення найближчих апаратів телефонного зв'язку, сповіщувачів пожежної сигналізації, пристроїв для подання звукових сигналів пожежної тривоги, систем сповіщення та керування евакуацією людей. Порядок використання цих засобів у разі виникнення пожежі.

Порядок евакуації на випадок пожежі працівників та матеріальних цінностей підприємства, установи чи організації.

Тема 4. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок їх використання під час пожежі.

Теоретична складова: Призначення та місцезнаходження існуючих на об'єкті засобів пожежогасіння, протипожежного устаткування та інвентарю (вогнегасники, внутрішні пожежні крани, діжки з водою, ящики з піском, стаціонарні установки пожежогасіння тощо).

Загальні поняття про пожежну сигналізацію. Автоматичне пожежогасіння: спринклерне, дренчерне обладнання та інші установки пожежогасіння (вуглекислотні, пінні, порошкові тощо).

Особливості утримання існуючих на об'єкті засобів пожежогасіння (у літніх та зимових умовах). Правила використання вогнегасних засобів, протипожежного інвентарю та обладнання.

Практична складова: Відпрацювання прийомів засобів пожежогасіння.

Тема 5. Дії під час пожежі.

Теоретична складова: Дії в разі виявлення на робочому місці або на території об'єкта задимлення чи пожежі. Порядок повідомлення про пожежу аварійно-рятувальних і пожежних підрозділів та інших аварійних служб. Організація зустрічі аварійно-рятувальних та пожежних підрозділів. Відключення у разі необхідності устаткування, комунікацій, електроустановок та вентиляції. Гасіння пожежі існуючими на об'єкті засобами пожежогасіння, порядок включення стаціонарних установок пожежогасіння, евакуації людей та матеріальних цінностей.

Порядок виклику об'єктової пожежної охорони. Обов'язки членів добровільної пожежної охорони.

Практична складова: Відпрацювання дій в разі пожежі на території об'єкта.

Тема 6. Заходи пожежної безпеки в побуті.

Основні причини виникнення пожеж у житлових будинках: необережне поводження з вогнем, використання факелів та паяльних ламп для відігрівання замерзлих труб центрального опалення, водопостачання чи каналізації. Несправності та неправильна експлуатація приладів газопостачання, опалення та побутових споживачів електроенергії.

Пожежна небезпека хімічних речовин, предметів побутової хімії та аерозольних препаратів.

Запобігання пожежам від основних причин їх виникнення. Порядок утримання житлових будинків та приміщень, індивідуальних гаражів.

Виклик пожежної охорони і поведінка громадян у разі виникнення пожежі.

V. Рекомендації щодо перевірки засвоєння змісту Програми

Перевірку засвоєння змісту Програми рекомендується проводити комісійно із залученням (по можливості) фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією заходів пожежної безпеки або цивільного захисту.

Перевірку знань за змістом Програми рекомендується проводити шляхом заліку в усній формі.

За результатами заліку складається протокол.
